

Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

Серія: Педагогіка і психологія

№ 69 • 2022 р.

Вінниця

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University

SCIENTIFIC ISSUES

OF

Vinnytsia state M.Kotsyubynskyi pedagogical university

Section: Pedagogics and Psychology

№ 69 • 2022

Vinnytsia

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського від 18 травня 2022 р. (протокол № 13)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Коломієць А. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, проректор з наукової роботи; доктор педагогічних наук, професор (головний редактор).

Шахов В. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор).

Акімова О. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор (заступник відповідального редактора).

Галузяк В. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор (відповідальний секретар).

Лазаренко Н. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, ректор; доктор педагогічних наук, професор.

Гуревич Р. С. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології і підготовки фахівців вищої кваліфікації; доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Мазур Пьотр – Вища Державна Професійна Школа м. Хелм, доктор габілітований, професор (Польща).

Паламарчук О. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор психологічних наук, професор.

Гурал-Пулроле Йоланта – Старопольська школа вища в м. Кельце, доктор габілітований, професор надзвичайний (Польща).

Шурек-Борута Аліна – Університет Шльонський у Катовіце, доктор габілітований, професор (Польща).

Бохенська-Влостовська Катажина – Pedagogium – Вища школа соціальних наук у Варшаві, ректор (Польща).

Громов Є. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, доцент.

Коломієць Д. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кандидат педагогічних наук, доцент.

Ляц О. П. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор психологічних наук, доцент.

Чухрій І. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор психологічних наук, доцент.

Літературний редактор: В.В. Богатько

Комп'ютерна верстка: Н.Р. Опушко

Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2022. – Випуск 69. – 128 с.

У збірнику вміщені наукові статті з актуальних проблем сучасної педагогіки та психології, в яких розкриваються питання дидактики, теорії і методики виховання, професійної освіти, соціальної педагогіки, порівняльної педагогіки, історії педагогіки, педагогічної психології.

*Свідцтво про реєстрацію КВ № 8412 видане Міністерством юстиції України 06.02.2004 р.
Збірник є науковим фаховим виданням категорії «Б» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (затверджено наказом МОН України № 1643 від 28.12.2019 р.)*

DOI 10.31652/2415-7872-2022-69-1-128

ББК 74.00+88.40+88.840

Н 34

ISSN 2415-7872

© Автори статей, 2022

ББК 74.00+88.40+88.840
Н 34

SCIENTIFIC ISSUES
of Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University
Section: Pedagogics and Psychology
№ 69 • 2022

Recommended for publication by the decision of the Academic Council of
Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University
18 May 2022 (proceedings № 13)

EDITORIAL BOARD

Editor-in-chief: Prof. Dr. Alla M. Kolomiets, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Executive editor: Prof. Dr. Volodymyr I. Shakhov, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Prof. Dr. Olha V. Akimova, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Executive secretary: As. Prof. Dr. Vasyl M. Haluziak, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
As. Prof. Dr. Nataliia I. Lazarenko, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Prof. Dr. Roman S. Hurevytch, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Prof. Dr. Piotr Mazur, The State School of Higher Education in Chełm (Poland)
Prof. Dr. Olha M. Palamarchuk, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
Prof. Dr. Gyrál-Pyřrola Jolanta, Old Polish University in Kielce (Poland)
Prof. Dr. Alina Szczurek-Boruta, University of Silesia, (Poland)
Dr. Katarzyna Bocheńska-Włostowska, Pedagogium – Higher School of Social Sciences in Warsaw, (Poland)
As. Prof. Dr. Yevhen V. Hromov, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
As. Prof. Dr. Dmytro I. Kolomiets, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
As. Prof. Dr. Oksana P. Liashch, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)
As. Prof. Dr. Inna V. Chukhrii, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Text editors: Valentyna V. Bohatko
Technical editor: Nadiya R. Opushko

The Scientific Issues of Vinnytsia State M. Kotsyubynskyi Pedagogical University.
Section: Pedagogics and Psychology. – 2022. – Issue 69. – 128 p.

The volume contains scientific articles on relevant issues of modern pedagogy and psychology, which reveal questions of didactics, theory and methodology of education, vocational training, social pedagogy, comparative pedagogy, history of education, educational psychology.

Certificate of registration KB № 8412 issued by the Ministry of Jurisdiction of Ukraine 06.02.2004.
Edition is included in the list of scientific professional publications of Ukraine by the Ministry of Education and Science of Ukraine # 1643 of 28.12.2019.

DOI 10.31652/2415-7872-2022-69-1-128
ББК 74.00+88.40+88.840
Н 34
ISSN 2415-7872

ЗМІСТ

ДИДАКТИКА

Роман Гуревич, Майя Кадемія, Надія Опушко. ДУАЛЬНА ОСВІТА В НІМЕЧЧИНІ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ, МОЖЛИВОСТІ	7
Олена Кочубей. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ	11
Інна Лукіяничук. ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	18
Маріанна Марусинець, Тетяна Бондаренко. БІЛІНГВІЗМ В ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ	26
Ольга Осередчук. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВА ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЯКІСНОГО МОНІТОРИНГУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	31
Ірина Хом'юк, Світлана Кирилащук, Віктор Хом'юк. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У ТЕХНІЧНИХ ЗВО	38

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Ольга Акімова, Микита Сапогов, Алла Мельник. КАТЕГОРІЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА В КОНТЕКСТІ РІЗНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ	45
Олена Джеджула. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ У КОНТЕКСТІ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	52
Наталія Душечкіна. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА	57
Алла Коломієць, Олеся Жовнич, Тарас Коломієць. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	63
Ганна Красильникова, Сергій Красильников. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З АБІТУРІЄНТАМИ ЗВО	73
Світлана Совгіра, Оксана Браславська. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	79
Василь Хрик. ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	87

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Віра Штифурак, Володимир Штифурак. ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ВИМІРІ ПРЕВЕНТИВНИХ СТРАТЕГІЙ	94
---	----

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Дмитро Коломієць, Олена Швець, Оксана Марущак, Тетяна Козак. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ДИЗАЙНУ: АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	100
--	-----

ПСИХОЛОГІЯ

Василь Галузяк. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	107
Володимир Шахов, Владислав Шахов. АГРЕСІЯ ЯК ДЕФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СВІДОМОСТІ ПЕДАГОГА НА ЕТАПІ ПЕРВИННОЇ АДАПТАЦІЇ	121

CONTENTS

DIDACTICS

Roman Gurevych, Maya Kademia, Nadiia Opushko. DUAL EDUCATION IN GERMANY: EXPERIENCE, PROSPECTS, OPPORTUNITIES	7
Olena Kochubei. MAIN DIRECTIONS OF USING INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING CHEMISTRY	12
Inna Lukiianchuk. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A MEANS OF INCREASING THE EDUCATIONAL ACTIVITY OF FUTURE TEACHERS OF THE UKRAINIAN LANGUAGE	19
Marianna Marusynets, Tetiana Bondarenko. BILINGUALISM IN UKRAINE'S EDUCATIONAL AND CULTURAL SPACE.....	27
Olga Oseredchuk. ENSURING THE ORGANIZATION A PARTNERSHIP OF TEACHERS AND STUDENTS FOR THE IMPLEMENTATION OF HIGHER EDUCATION QUALITY MONITORING	32
Iryna Khomyuk, Svitlana Kyrylashchuk, Victor Khomyuk. APPLICATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING HIGHER MATHEMATICS IN TECHNICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	39

VOCATIONAL EDUCATION

Olha Akimova, Mykyta Sapogov, Alla Melnyk. THE CATEGORY OF TEACHER'S CREATIVE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIFFERENT EDUCATIONAL PARADIGMS	45
Olena Dzhedzhula. FORMATION OF PROFESSIONAL RESPONSIBILITY OF FUTURE ENGINEERS IN THE CONTEXT OF PECULIARITIES OF GRAPHIC TRAINING.....	52
Nataliia Dushechkina. MODERN APPROACHES TO THE STUDY OF THE PERSONALITY OF A PROFESSIONAL	57
Alla Kolomiets, Olesia Zhovnych, Taras Kolomiets. FORMATION OF THE TEACHERS' PREPAREDNESS FOR THE ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING IN QUARANTINE CONDITIONS.....	63
Hanna Krasylnykova, Sergii Krasylnykov. THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES FOR VOCATIONAL GUIDANCE OF UNIVERSITY APPLICANTS	73
Svitlana Sovhira, Oksana Braslavska. FORMATION OF A COMPETITIVE SPECIALIST IN THE PROCESS OF VOCATIONAL AND ENVIRONMENTAL EDUCATION.....	79
Vasyl Khryk. FUNCTIONS AND TYPES OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE FORESTRY PROFESSIONALS	87

SOCIAL PEDAGOGY

Vira Shtyfurak, Volodymyr Shtyfurak. PERSONAL AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FUTURE SOCIAL WORKERS IN THE DIMENSION OF PREVENTIVE STRATEGIES	94
--	----

COMPARATIVE PEDAGOGICS

Dmytro Kolomiets, Olena Shwets, Oksana Maruschak, Tetiana Kozak. METHODOLOGICAL FUNDAMENTALS OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF DESIGN: ANALYSIS OF EUROPEAN EXPERIENCE.....	100
---	-----

PSYCHOLOGY

Vasyl Haluziak. PECULIARITIES OF DEVELOPMENT OF PERSONAL AND PROFESSIONAL MATURITY OF A FUTURE TEACHERS	107
Volodymyr Shakhov, Vladyslav Shakhov. AGGRESSION AS A DEFORMATION OF THE TEACHER'S PROFESSIONAL SELF-CONSCIOUSNESS AT THE STAGE OF ITS PRIMARY ADAPTATION	121

Наукове видання

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

Серія: *Педагогіка і психологія*

Випуск 69 • 2022 р.

Підписано до друку 18 травня 2022 р.
Формат 60х84/8.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура Georgia. Ум. др. арк. 14,3
Наклад 100 прим.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.
E-mail: info@tvoru.com.ua, <http://www.tvoru.com.ua>
Видавець ТОВ «Твори»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. Келецька, 51а.
Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.